

НЕОБХІДНІСТЬ РЕФОРМ ВЕДЕННЯ СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА З МЕТОЮ ВСТУПУ УКРАЇНИ ДО СОТ

А.О.Касьяновська, здобувач

Миколаївський навчально-науковий інститут Одеського національного університету ім. І.І.Мечникова

Вступ України до СОТ зобов'яже її виробити стабільну і "прозору" аграрну політику, метою якої мають стати створення висококонкурентного аграрного виробництва і забезпечення продовольчої безпеки країни.

Вступление Украины в ВТО обяжет ее выработать стабильную и "прозрачную" аграрную политику, целью которой должны стать создание высококонкурентного аграрного производства и обеспечение продовольственной безопасности страны.

Угода про створення Світової організації торгівлі (СОТ) набрала чинності 1 січня 1995 року. Створення цієї організації було результатом останнього раунду переговорів країн – членів ГАТТ – Уругвайського раунду. В рамках ГАТТ/СОТ діє правило про єдність зобов'язань, за яким держави, що бажають стати членами СОТ, повинні приєднатися до всіх угод, на які поширюється це правило. СОТ створена, в першу чергу, для того, щоб сприяти виконанню цього пакету угод, що разом називають Угодами Уругвайського раунду.

СОТ дозволяє державам "захищати" свій внутрішній ринок, але ці обмеження повинні бути тільки у формі тарифів. Це означає, що заборонені такі засоби обмеження імпорту, як:

- занадто складні митні процедури;
- завищені митні збори;
- складні процедури підтвердження походження товарів;
- деякі види державних субсидій підприємствам;
- стандарти на товари.

Вступ України до СОТ зобов'яже її виробити стабільну і "прозору" аграрну політику та дотримуватися її. Усе це сприятливо вплине на залучення до галузі іноземних і внутрішніх інвести-

цій. Будучи членом цієї організації, наша держава зможе брати участь у виробленні спільної аграрної політики і правил міжнародної торгівлі сільськогосподарською продукцією, а також поліпшити перспективи сільськогосподарського зростання за рахунок скорочення неефективних затрат на неринкові заходи. Україна дістане можливість впливати на врегулювання суперечок і захищатися від свавілля торгових партнерів.

Як член СОТ Україна зможе істотно підтримувати своє сільське господарство. Правила СОТ передбачають застосування заходів підтримки сільського господарства, що належать до так званого “зеленого кошика”, які не підлягають скороченню і контролю з боку СОТ, а також є найбільш ефективними для забезпечення стабільного і довгострокового розвитку цієї галузі.

Стратегічною метою розвитку аграрної політики України мають стати створення висококонкурентного аграрного виробництва і забезпечення продовольчої безпеки країни. Продовольча безпека — офіційно прийняте у міжнародній практиці поняття, що використовуються для характеристики стану продовольчого ринку країни або групи країн.

Українські експерти мають дві точки зору щодо поняття “продовольча безпека”: 1) це підтримання постачання продуктами на рівні, достатньому для забезпечення здорового харчування; 2) це самозабезпечення сільськогосподарською продукцією і захист вітчизняних виробників.

Досягнення національної продовольчої безпеки можливо забезпечити за умов:

- визначення рівня самозабезпечення основними продовольчими товарами і критичного рівня імпорту;
- використання комплексу заходів щодо підтримки вітчизняного сільськогосподарського виробництва;
- розробки і використання захисних заходів зовнішньоекономічного характеру;
- створення і підтримання на необхідному рівні страхових резервних запасів продовольства.

Сучасний стан продовольчої безпеки України можна охарактеризувати як позитивними так і негативними тенденціями.

До позитивних тенденцій належать:

- зростання доходів населення;
- поліпшення умов самозабезпечення населення продовольством внаслідок розширення розмірів особистих селянських господарств сільського та масового наділу міських жителів земельними ділянками для виробництва сільгосппродукції;
- поступове відновлення на основі прийнятих на державному рівні двосторонніх угод порушених традиційних продовольчих зв'язків з країнами СНД;
- формування ринкової інфраструктури, яка включає систему оптових продовольчих ринків та маркетингової інформації.

До негативних тенденцій належать:

- зниження купівельної спроможності населення, що призвело до скорочення споживання продовольства та погіршення структури харчування;
- недосконалість регулювання державою зовнішньої торгівлі продовольством.

У розвинених країнах, які є основними експортерами продовольства реалізовується державна продовольча політика, яка характеризується державним регулюванням і підтримкою сільгоспвиробництва з використання кредитів, позик, дотацій, контролем над збутом і зовнішньою торгівлею, становленням особливих умов до якості. Рівень державної підтримки сільського господарства в Україні становить 8,3% (для порівняння у США – 40%, Японії і Франції – 72%, країнах ЄС – 35%). Варто було б зазначити, що частка субсидій у вітчизняному сільському господарстві у 2001 році становила 2,4% ВВП.

В Україні відсутня програма державної продовольчої політики, хоча в СРСР на період до 1990 року була розроблена продовольча програма, мета якої була в якомога стисліше строки розв'язати завдання безперебійного постачання населення продовольством. Радянська продпрограма передбачала забезпечення єдиного планування пропорційного і збалансованого розвитку сільського господарства і галузей промисловості, що його обслуговують, чіткої їх взаємодії по нарощуванню виробництва сільгосппродукції,

поліпшення її зберігання, транспортування, переробки і доведення до споживача. Але в Україні створено правову базу розвитку, виробництва і збуту високоякісної продовольчої продукції, захисту прав споживачів, посилено контроль державних органів за якістю продукції.

Однак, сільськогосподарські підприємства зможуть вирішити проблему забезпечення безпеки країни і самостійно. Для цього вони можуть створити об'єднання між собою. Розрахувавши потребу у своїй продукції на певний проміжок часу і зробивши прогнози врожаїв на цей період, підрахувати необхідні стратегічні запаси продукції. Ці запаси зможуть забезпечити потреби населення і держави у сільськогосподарській продукції, зменшивши закупівлі її у зарубіжних постачальників за більш високою ціною. Тому можна пропонувати законодавчо закріпити державні гарантії підприємствам, які самостійно фінансують себе.

Визначаючи стратегію розвитку своєї аграрної політики, Україна повинна орієнтуватися на перспективу вступу до ЄС. Однак на момент вступу до цієї організації Спільна аграрна політика ЄС матиме зовсім інший зміст, ніж сьогодні. Тому збалансована, ефективна аграрна політика України, яка забезпечить високу конкурентоспроможність вітчизняної сільськогосподарської продукції на внутрішньому і світових аграрних ринках, слугуватиме важливим позитивним аргументом при розв'язанні питання про її членство в ЄС, а також дозволить їй зайняти належне місце в міжнародному поділі аграрної праці. В таких умовах сільське господарство України дійсно може стати житницею не тільки Європи, але й інших континентів, спеціалізуючись на виробництві видів продукції, найбільш ефективних для наших умов.

ЛІТЕРАТУРА

1. Дем'яненко С., Свідерська І. До питання про стратегію розвитку аграрної політики України // Економіка України.- 2004.-№8.

2. Марченко О. До питання поєднання державного і ринкового регулювання продовольчої безпеки // Економіка України.- 2004.-№ 7.

3. Менеджмент внешнеэкономической деятельности./ Под ред.Кириченко А.А.- Киев, 1998. – 464с.

4. Циганкова Т.М, Гордєєва Т.Ф. Міжнародні організації: Навч. Посібник.- Вид.2-ге, переоб. і доп. -К:КНЕУ,2001 – 340 с.